Lietas Nr. C24171914
Lietas arhīva Nr. C-0765-15/3

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Ogrē 2015.gada 21.janvārī

Ogres rajona tiesa,
tiesnese Z. Kupce
ar tiesas sēdes sekretāri S.Čaikovsku,
piedaloties prasītājas /pers. B/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. C/,
2015.gada 7.janvārī izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, maza apmēra prasības pieteikumu pret /pers. D/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu,

**Aprakstošā daļa**

Prasītāja/pers. B/ 2014.gada 23.septembrī cēlusi Ogres rajona tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 179,panta pirmās daļas otro punktu, Civilprocesa likuma 28.panta otro daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai līdzekļus dēla /pers. E/ uzturam 170.00 euro apmērā ik mēnesi, līdz laikam , kad dēls pats varēs sevi apgādāt.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 1997.gada 11.oktobrī reģistrēta pušu laulība, kas 2011.gada 10.martā pie zvērinātas notāres Martas Zeiles šķirta.

Laulības laikā, 1999.gada 22.oktobrī dzimis dēls /pers. E/.

Laulības šķiršanas procesā ar Atbildētāju netika slēgta rakstveida vienošanās par jautājumiem, kas saistīti ar uzturlīdzekļu maksāšanu dēla uzturam, aizgādības un saskarsmes tiesību noteikšanu, jo par šīm lietām puses vienojās mutiski, un līdz 2014.gada augustam atbildētājs labprātīgi maksāja uzturlīdzekļus dēla uzturam. Šobrīd atbildētājs dēla uzturam materiālu palīdzību vairs nesniedz.

Dēls dzīvo kopā ar prasītāju /adrese/, un tā ir vienīgā viņa dzīvesvieta. Minētā dzīvesvieta, ir ieķīlāta par labu bankai, par ko ir jāveic ikmēneša kredīta maksājums, kas rada papildu izdevumus. Aptuvenais ikmēneša kredītmaksājums ir 110 euro. Atbildētājs atsakās atmaksāt daļu no šiem kredītmaksājumiem, neskatoties uz to, ka viņš ir dēla tēvs un viņam ir pienākums nodrošināt dēlu ar pajumti. Aizdevums kredītiestādē tika izsniegts pušu laulības laikā. Kopējie ikmēneša izdevumi dēla uzturēšanai mēnesī ir 369.12 euro, ko apliecina prasības pieteikumam pievienotais dēla uzturēšanas izdevumu aprēķins.

Prasītāja norāda, ka Atbildētājs nodarbojas ar automašīnu tirdzniecību, ievietojot sludinājumus internēta vietnē www.ss.lv. Prasības pieteikuma pielikumā pievienotas sludinājumu izdrukas no interneta vietnes, kas apstiprina šo sludinājumu esamību, un to, ka tos veic Atbildētājs, jo ir norādīts viņa telefona numurs. Savus ienākumus Atbildētājs oficiāli nereģistrē, lai izvairītos no nodokļu samaksas.

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2014.gada 30.septembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un atbildes veidlapa, nosakot 30 dienu termiņu no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas rakstveida paskaidrojumu sniegšanai.

2014.gada 7.novembrī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros viņš norāda, ka prasību atzīst daļēji, piekrīt maksāt ik mēnesi uzturlīdzekļus dēla uzturam 96.00 euro apmērā, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā līdz bērna 18 gadu sasniegšanai.

Norāda, kad nekad nav noliedzis savu pienākumu rūpēties par bērnu un nodrošināt viņa aprūpi, taču dara to savu finansiālo iespēju robežās. Turklāt, atbildētājs atzīmē, ka bērns līdz 2014.gada septembrim, ik mēnesi 2 nedēļas esot dzīvojis pie viņa, un šajā laikā viņš ir pilnībā nodrošinājis bērnu ar visu nepieciešamo. No 2014.gada septembra prasītāja aizliedza nepilngadīgajam dēlam dzīvot pie tēva.

Atbildētājs norāda, ka prasītāja nav sniegusi objektīvus pierādījumus tam, kādi ir bērna uzturēšanas izdevumi, proti čekus vai kvītis, kas apstiprinātu prasības pieteikumam pievienotā bērna uzturēšanas izdevuma pozīcijas, un apstrīd bērna uzturēšanas izdevumos norādītās pozīcijas – par bērna daļu par komunālajiem pakalpojumiem, higiēnas precēm, zobārstniecības un vakcinācijas pakalpojumiem, medikamentu iegādi, pulciņam, apģērba iegādi – norādot, ka prasītāja izdevumu aprēķina ir norādījusi nepamatoti augstas summas.

Atbildētājs norāda, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs nav samērīgs ar viņa finansiālo stāvokli, ņemot vērā to, ka viņš šobrīd nestrādā, ko apstiprina Nodarbinātības valsts aģentūras Ogres filiāle 2014.gada 23.oktobra izdotais lēmums Nr. 141023-161pies1 un atbildētājam ir piešķirts bezdarbnieka statuss. Atbildētājs norāda, ka viņa ienākumi 2014.gadā, par laika periodu no janvāra līdz septembrim ir 134.12 euro apmērā, viņam ir noslēgts patēriņa kredīta līgums ar UAB "GELVORA", kas šobrīd atrodas atgūšanas procesā, jo viņš nespēj pildīt uzņemtās saistības, viņš nav ne uzņēmumu īpašnieks, ne individuālais komersants, ne personālsabiedrības biedrs, nedz arī kapitāldaļu turētājs vai dibinātājs, viņa īpašumā nav reģistrēts neviens nekustamais īpašums un viņa īpašumā nav reģistrēts neviens transportlīdzeklis.

Pēc atbildētāja rīcībā esošās informācijas, Prasītāja strādā algotu darbu SIA "/Nosaukums B/" un saņem ienākumus apmēram 700.00 euro apmērā, viņas materiālais stāvoklis ir ievērojami labāks kā atbildētājam, līdz ar to viņai bērna uzturēšanā būtu jāpiedalās lielākā apmērā, atbilstoši saviem ienākumiem.

Papildus norāda, ka šobrīd ir reģistrējies kā bezdarbnieks, algotu darbu nestrādā, un tīmekļa vietnē www.ss.lv pēc būtības jebkurš var izveidot sludinājumu, norādot jebkuru tālruņa numuru.

Atbildētājs norāda, ka vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{26}$ pantu lietas izskatīšana tika noteikta mutvārdu procesā uz 2015.gada 7.janvārī. 2014.gada 20.novembrī pusēm ierakstītā pasta sūtījumā nosūtītas tiesas pavēstes.

Atbildētājs uz tiesas sēdi neieradās, par tiesas sēdi viņam paziņos Civilprocesa likuma 56.panta kartība, līdz ar to tiesa nesaskatot pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai saskaņā ar Civilprocesa likuma 209. un 210.pantu, pamatojoties uz 156.panta pirmo daļu nolēma izskatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes.

Prasītājas pārstāve tiesas sēdē uzturēja prasību atbilstoši pieteikumā norādītajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka prasību uztur daļēji, lūdz piedzīt

no atbildētāja prasītājas labā nepilngadīgā dēla uzturam uzturlīdzekļus ik mēnesi 160,50 euro apmērā līdz laikam, kad dēls pats spēs sevi apgādāt. Norādīja, ka minēto uzturlīdzekļu summu veido minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru ir noteicis Ministru kabinets, un puse no ikmēneša kredītmaksājuma par dzīvesvietu, kurā ikdienā dzīvo pušu kopīgais dēls.

**Motīvu daļa**

Noklausījusies prasītājas pārstāves paskaidrojumus un pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā nav strīda par to, ka /pers. E/, dzimis 1999.gada 22.oktobrī, ir /pers. B/ un /pers. D/ dēls, ko apstiprina lietas materiāliem pievienotā apstiprinātā dzimšanas apliecības kopija Nr. /apliecības Nr./ (lietas 14.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa paredz, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesai nav pamata neticēt, ka pušu dēls /pers. E/ dzīvo kopā ar prasītāju, turklāt šo faktu apstiprina arī atbildētājs savos rakstveida paskaidrojumos tiesai, līdz ar to, ir pamats izdarīt secinājumu, ka prasītāja ir tā, kas realizē bērna aprūpi un uzraudzību un ir tiesīga saņemt no atbildētāja līdzekļus dēla uzturam.

Attiecībā uz uzturlīdzekļu apmēru tiesa ņem vērā turpmāk minēto.

Atbildētājam kopš 2014.gada 23.oktobra piešķirts bezdarbnieka statuss, ko apstiprina lietas materiāliem pievienotais Nodarbinātības valsts aģentūras Ogres filiāles Lēmums par bezdarbnieka statusu Nr. 141023-161pies1 (lietas 62.lapa). No lietas materiāliem pievienotās Uzņēmumu reģistra 2014.gada 27.oktobra izziņas Nr. 7-3-165882, redzams, ka atbildētājs nav ne uzņēmumu īpašnieks, ne individuālais komersants, ne personālsabiedrības biedrs, nedz arī kapitāldaļu turētājs vai dibinātājs (lietas 63.lapa), no Ogres rajona tiesas zemesgrāmatas nodaļas 2014.gada 21.oktobra uzziņas par personai šobrīd piederošajiem un bijušajiem nekustamajaime īpašumiem Nr. 1-12/1306, redzams, ka atbildētājam nepieder neviens nekustamais īpašums, kuru pārdodot varētu segt nepilngadīga dēla nepieciešamos uzturēšanas izdevumus, no Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2014.gada 21.oktobra izziņas Nr. 16/118, redzams, ka atbildētājam nepieder transportalīdzekļi (lietas 67.lapa), No Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 22.oktobra izziņas Nr. 8.44-12/6402, redzams, ka atbildētāja ienākumi laika periodā no 2014.gada janvāra līdz 2014.gada septembrim ir 134.12 euro (lietas 66.lapa).

Tiesa, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ņem vērā katra vecāka spējas un mantas stāvokli uzturēt bērnu, kā to noteic Civillikuma 179.panta pirmā daļa. Proti, lietā konstatēts, ka atbildētājs ir bezdarbnieks, viņam nepieder nekāda manta, kuru varētu realizēt, līdz ar to, tiesas ieskatā no atbildētāja būtu piedzenami uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, jo Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam nodrošināt ir pienākums katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa un to nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" paredz katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" (ar 02.12.2014. grozījumiem) minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros līdz 2014.gada 31.decembrim bija 320 *euro*, bet sākot no 2015.gada 1.janvāra ir 360 *euro* mēnesī.

Pamatojoties uz minēto, līdz 2014.gada 31.decembrim Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem no 0 līdz 7 gadu vecumam ir 80 *euro* un pēc 7 gadu vecuma ir 96 *euro* mēnesī, bet no 2015.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem no 0 līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro* un pēc 7 gadu vecuma ir 108 *euro* mēnesī.

Uzturdošanas pienākums ir absolūts un likumdevējs, Civillikuma 179.panta piektajā daļā paredzot vecāku pienākumu nodrošināt bērnam iztikas līdzekļus minimālajā apmērā, nav paredzējis vecāka atbrīvošanu no nepilngadīgā bērna uzturēšanas pienākuma gadījumā, ja vecāks nav to spējīgs pildīt.

Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama ar 2014.gada 23.septembri, t.i. ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem prasītāji uzturlīdzekļu lietās ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, saskaņā ar Civilprocesa 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu un 42. panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 189 *euro* apmērā (15 % no gada maksājuma 1260 *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15.99 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas samaksu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu, 42.panta pirmo daļu, 97., 193., 250.[25] pantu, 250.[27] panta pirmo, otro, trešo, astoto daļām, 204.[1] pantu, tiesa

**n o s p r i e d a**

**prasību apmierināt daļēji.**

**Piedzīt** no /pers. D/, personas kods /personas kods/, pat labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers. E/, dzimuša 1999.gada 22.oktobrī, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 96.00 *euro* apmērā, sākot no 2014.gada 23.septembra līdz 2014.gada 31.decembrim, bet sākot no 2015.gada 1.janvāra līdz pilngadības sasniegšanai ik mēnesi 108.00 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 189.00 *euro* (viens simts astoņdesmit deviņi euro un 00 centi), ieskaitot kontā:

*Saņēmējs: Valsts kase,*

*reģistrācijas Nr.90000050138,*

*BIC kods TRELLV22,*
*konts LV55TREL1060190911200*,
un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15.99 euro (piecpadsmit *euro* un 99 centi) ieskaitot kontā:

*Tiesu administrācija,*
*Saņēmējs: Valsts kase,*
*reģistrācijas numurs 90001672316,*
*BIC kods TRELLV22,*
*konts LV51TREL2190458019000,*
*norādot iemaksas mērķi: 21379 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.*

Noteikt /pers. D/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, maksājumu apliecinošus dokumentus iesniedzot vai atsūtot pa pastu Ogres rajona tiesas kancelejai Brīvības ielā 6, Ogrē, LV-5001.
Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Ogres rajona tiesā.

Tiesnese Z.Kupce